№ 69 მარტი 30, შაბათი 1891 მარტი 30, შაბათი № 69

გაზეთის ღირს

თვეში	მან.	ყ.	თვეში	მან.	ყ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაბეჭდად და ყველა განცხადებანი დასაბეჭდად უნდა მოგვმართონ: თბილისს რედაქციის კანცელარიაში, ავლაბარის ქუჩა, ი. ბერნაკოვის მეგობრის სახლში, თავ. გრუზინსკის სახლებში. წერა-კითხვის გამოცდილებელ საზოგადოების კანცელარიას სითბოვად-ზურგ ბანკის სახლებში სასახლის ქუჩაზე.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივ ერ სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1891 საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი 1877—1891

გაზეთი „ივერია“ პირველ აპრილიდან წლის დამლეგამდე ღირს 8 მ.

სოფლო იყვნეს ასული, მდგდელი მათე ისაკის მე, კონსტანტინე მაქსიმეს ძე სუზიევები და ნინო მაქსიმეს ასული და ალექსანდრე ნიკოლოზის მე ქარსიანენი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა, ნაცნობთა და პატრონს-მცველთა გარდაცვალებას პირველი ქრისას, მეორე — ძმისას, მესამე და მეოთხე — მამისას, მეხუთე — სიმამრისას, საქართველო - იმერეთის სინოდალური კანტორის მდივნის, ნადიერნი სოფეტნიკის **მაქსიმე ისაკის ძის სუზიევისას.** პანაშვიდი იქნება გადახდილი ყოველ დღე ნაშუადღეზე პირველსა და საღამოს შვიდს საათზედ. კვირას, 31 მარტს, დილის ცხრა საათზედ, გარდაცვალებულის გვამს გაასვენებენ სიონის საკრებულო ტაძარში, საიდამაც წირვის შემდეგ წაასვენებენ პეტრე-პავლეს ეკლესიასთან დასასაფლავებლად. (2—1)

ИВЕРІЯ

გამოვა 1891 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ВПЕРВЫЕ ЖЕЛАЮЩИМ ПОДПИСАТЬСЯ ГАЗЕТУ ИВЕРІЯ ОТ 1891 ГОДА ВПРЕДЬ ДО ПЕРВАГО АПРЕЛЯ ЦѢНА ГАЗЕТЫ ИВЕРІЯ ОТ 12 НОМЕРОВ ВЫСЛАННЫХ ПОЧТОЮ ВЫСЛАННЫХ ПОЧТОЮ ВЫСЛАННЫХ ПОЧТОЮ

ბაში 1526 სული სხეილ-ფეხი საქონელი დახოცილა ჭირისაგან გორის მაზრაში, განსაკუთრებით-კი სოფ. ბაქურიანში.

*** **სვირი:** 22 მარტს, ღამის მატარებლით ჩამოვიდა რუსეთიდგან შორაპნის მაზრის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი თავ. ალექსანდრე იესეს ძე ბაგრატიონი და მოიტანა თავად ხიდირბეგი შეილების განთავისუფლების ამბავი. ეს ხიდირბეგიშვილები თავ. ღენქტორ წულუკიძის საქმის გამო იყვნენ გადასახლებულნი ასტრახანის გუბერნიაში ღირსების ჩამოხდით. თავად-აზნაურთ წინამძღოლს რკინისგზის სადგურზე სვირში მიეგებნენ სამოცზე მეტი ცხენოსანი თავადაზნაურნი.

*** **რაონი** (რკინინის გზის სადგური): 21 მარტს ბათუმიდგან მომავალ საქონლის მატარებლიდამ კოპიტნარსა და რაონს სადგურს შუა ჩამოვარდა კონდუქტორი ეროფიეკ. მატარებელმა კონდუქტორს თქმაზე გადაუარა და ცალი ფეხი მოსწყვიტა. კონდუქტორმა ბევრის წვალების შემდეგ იქვე განუტევა სული. მიცვალებულის გამამი 22 მარტამდე იქვე ლიანდაგის გვერდით ესვენა. რკინის-გზის მმართველობამ გამოსცა ბრძანება, რომ იქვე დაემარხათ ეროფიეკ, მაგრამ სანამ ბრძანებას ასრულებდენ, ძმებსაც გაეგოთ ეს ამბავი. 22 რიცხეს ჩამოვიდნენ და მიცვალებულის გვამი მოასვენეს რაონის სადგურზე.

საზარელი სანახავი იყო გვამი მიცვალებულისა. მოსვენებაზე დაესწრო ერთი ეიდეკ უცხოელი, მკონია ფრანგი იყო, ჩვენი ენა არ ესმოდა. ძლიერ შესწუხდა, მიცვალებულის ძმებს ნუგეში სცა მუნჯურად და ორი თუმანი აჩუქა. ასეთის მოწყალებისათვის ძმებმა უცნობს უცხოელს დიდი მადლობა გადაუხადეს. სადგურიდამ მიცვალებული წაასვენეს თავის სამშობლოში, რომელიც კოპიტნარის სადგურის ახლოს არის.

*** **ოქადამეგ:** იმავე დღეს ტყიბულის სადგურზე, მატარებლის შედგენის დროს ეგონების შუა მოჰყვა კონდუქტორი ჯანგვალაძე, რომელსაც ცალი ყბა მოსტეხდა და გული ძლიერ დაუშავდა. ჯანგვალაძე იმავე დღეს ჩაიყვანეს ქუთაისში და თოფურიას სამკურნალოში დაწვინეს.

*** **ქუთაისი:** ტყვილია მებუკეს სიკვდილი. მებუკე, თუმცა დასჭრეს, მაგრამ სასიკვდილო ჯერ-ჯერობით არა სჭირს-რა.

*** 25 მარტს, ორსასალის ქუჩაზე, გორბუნოვის სასლის შესავალ კარებთან იშოგნეს ანლად დამაგდებული ბავშვი. ბავშვი სუბპრო ინსტიტუტში გაგზავნეს.

*** 29 მარტს ქვრივს თამარ საგატელოვისს ფეურგენი დეფდახა და თვლეს ქვეშ ფეხი მოჰყვა. დაშავებული სამკურნალოში გაგზავნეს.

*** ამავე დღეს სპარსეთის ქვეშევრდომი ალი-ბაირამ-ოღლი სიმთვრალეში ხიდიდგან მტკვარში გადავარდა თავის დასარჩობად, მაგრამ მალე მიეშველნენ და გადაარჩინეს.

◆◆

საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო ფურცლები

(წერილი XXX-ე)

(Генералъ-лейтенантъ кн. Давидъ Осиповичъ Бебутовъ. С.-Петербургъ. 1867 г.)

წიგნი, რომელიც ჰქვიან „ჯენერალ-ლეიტენანტი დავით ოსეფის-ძე ბებუთოვი და დაბეჭდილია 1867 წ. პეტერბურგსა“, შეუდგენია იმავე წელს „სამხედრო კრებულის (Военный Сборникъ) redactor-ის ჯენერალ-ლეიტენანტ შენკოვის თანამშრომელს. ავტორს ამ საგნისთვის მასალად ჰქონია „დღიური“ ბებუთოვისა.

წიგნში აქა-იქ, ჩართულია მრავალი საინტერესო ცნობანი შესახებ საქართველოს ისტორიისა და ყოფა-ცხოვრებისა და აგრეთვე თვით ბებუთოშვილების შთამომავლობისა.

პაპის-პაპა დავით ოსეფოსძისა აშხორბეკი ყოფილა ტფილისის მდივან-ბეგად წარსულის საუკუნის დამდეგს, იმ დროს, როდესაც საქართველოს სამეფიდროსთვის საქართველოშიე ცილობდნენ ოსმალენი და სპარსნენ. მაშინ საქართველოს დამოუკიდებლობა სრულიად შებღალული იყო. თვიმეურაზი, ჯერ ისევე ჭაბუკი, იმალებოდა ფშავში. ამ დროს ერეკლე ისევ ორისამის წლის ყრმა იყო. აშხორბეკი მოკლულ იქმნა ამ არეულობის დროს 1724 წელს. ხოლო 1735 წ. ოსმალნი სრულიად განდევნილ იქმნენ ქართლ-კახეთიდამ და თეიმურაზმა დაიწყო მეფობა. ამავე წელს ერეკლე ნადირაშამ წაიყვანა ენდოეთის ლაშქრობაში. ერეკლეს თან გაჰყვა დავით ოსეფის-ძის პაპა ეასილიც, წოდებით მელიქ-აღა. 1744 წ. ერეკლე უკვე დაბრუნდა სამშობლოში და გამეფდა კახეთს. ეასილ ბებუთაშვილს ერეკლემ მიუბოძა ტფილისის მელიქობა. ამ ეასილს ჰყვანდა ორი ეაჟი, ივანე და იოსები, მოლარეთ-ხუცესი ერეკლეს-ძ სა იულონსა. ამ იოსების შვილი იყო დავითი, რომელიც 3 ივნისს 1811 წელს უკვე მსახურებდა ნარეკის დრაგუნის პოლკში. ეს პოლკი მაშინ დაბანაკებული იყო სპარსეთის საზღვარზე.

ამ დავითს თავის თვალით ნახული ამბები ჩაუწერია თავის „დღიურში“.

თუმცა საქართველო თავის ნებით შეურიგდა რუსეთსაო, —სწერს დავით ბებუთაშვილი, — მაგრამ, მიუხედავად

რე საქმე კალაპოტში ჩადგებოდეს, ადამიანს თავისი ემართება. გული ტკივა კაცს, გული, რომ...

— რამდენი შეგირდი გყავს? — შორს გადუგდო სიტყვა გიორგიმ.

— ორმოც-და-თხუთმეტი.

— ბლომად გყოლია.

— უფრო მეტი იქნებოდა, მაგრამ უეარგისი მასწავლებელია ამ სოფელში...

— როგორ?

— ხალხი დარწმუნებულია, ეითომ ბლახა მასწავლებელი ეარ და არა მწყალობს...

გიორგიმ არ უპასუხა-რა, ეტყობოდა, რომ ეასილის სიტყვებმა სხვადა-სხვა ფიქრი აუფრთოვაა. ეასილმა ცოტა კიდე დაიცალა და ბოლოს უთხრა:

— ხვალისათვის ეგზამენი დაეწინონე და, იმედი მაქვს, შენც მეწვევი.

— დიდის სიამოვნებით, სთქვა გიორგიმ და ლაგამს წაავლო ხელი.

მეორე ღილას გიორგი თავის ამხანაგებს მოელოდდა და სარბიელზედ დასეირნობდა. შორიდამ ცხენოსანი გიორგი გამოჩნდა.

— შედით კლასში, — შესძახა ბავშვებს ეასილმა: წყნარად დასხედით, ხომ იცით, დღეს ეგზამენი გვაქვს!

— კარგს დროს მოხვედი, გიორგი, აგერ მასწავლებლებიც მოდიან. საკვირველი კაცია ჩვენი კოტე: მუდამ მხიარულია და უდარდელი. შეხედე რა უზრუნველად მოახეხვევებს ცხენსა.

— რაზედ შეიტკიოს თავი: ალბად ეს ქვეყანა მაგასაც ფეხებზედ ჰკიდია.

— მართლ ეგ რომ იყოს, კიდევ არაფერი, მაგრამ, საუბედუროდ, მაგის მსგავსი მრავალნი არიან, უპასუხა წარბ-მოღუშვით ეასილმა.

— სალამი თქვენდა ამ მშვენიერ დილას, ყმაწვილებო! — შესძახა კოტემ და ცხენის სადაე მოსწია შესაყენებლად. გიორგი! შენი მოსვლა გუშინ გავიგე; ნათლობაზედ ვიყავი დღეს დაპატიჟებული, მაგრამ შენის ნახვის წყურვილმა ნება არ მომცა იქ წასვლისა. რაც შეეხება ეგზამენს... ტუჩებით გაატკაცუნა კოტემ და ხელები ჰაერში გაიქნია...

— თუ მსუქანს სადილს ასე ელტვი, იმედია, ეასილი დღეს კარგს მასპინძლობას გაგიწევს.

ამასობაში ორი სხვა მასწავლებელიც მოვიდა.

— ჩქარა, ძმებო, ეასილს კარგი სადილი ჰქონია დღეს. სამს მხნედ მოვკიდოთ ხელი, რომ სადილი დაეიმსახუროთ.

მასწავლებლებმა ერთმანეთს ხელი ჩამოართვეს და მკირეოდენს ხანს შემდეგ კლასში შეეიდნენ. მოსწავლეები ფეხზედ წამოდგნენ და ერთი მათგანი რუსულად ლოცვის კითხვას მოჰყვა.

— აბა, ვინა გვყავს აქ რუსი? ქართულად წაიკითხოს, წამოიძახა კოტემ.

— ეგ სულ ერთია, მაინც-და-მაინც ქართულად რომ არა სთქვას, რა იქნება! — შეეკამთა ეასილი.

— აბა, რა სთქვი, ეასილ! — მიუბრუნდა ისევ კოტე. სამე ეს არის, რომ ქართველებმა ვეცადოთ და ჩვენი ქართველობა არ დაეკარგოთ.

— ჩემდა საუბედუროდ, შენს აზრს სრულიად ვერ დავეთანხმები: ქართულს ენაზედ ლოცვის თქმა და უთქმელობა წერილმანია და მაგისთანა წვრილმანს როდი უნდა გამოვუდგეთ. ე მაგას რომ გაეყვეთ, სხვილმანი ხელიდგან გამოგეეცლება... დავიწყოთ. როგორ ამჯობინებთ: მესამე განყოფილებიდგან დავიწყოთ, თუ პირველიდგან? იკითხა ეასილმა.

— პირველიდგან სჯობია: თავიდგან მიეყოთ ხელი საქმესა, — მიუგო კოტემ:

— კარგი. გიგო შენებურაძე! ფარნაოზ ფეხმაგარაშვილი! ანტონ ჭიათურიანი!

ბავშვები მზკარიედ დადგნენ...

პირველის განყოფილების გამოცდა რომ მორჩა, მასწავლებლებმა მკირეოდენს ხანს შეისვენეს.

მსუქან და გემრიელ სადილის მოლოდინში ყველაზედ უფრო ეასილი იყო. იგი სიამოვნების ნიშნად ხშირად იფშენტდა ხელებს, ულაშს იგრეხდა და ტუჩებს აკმაცუნებდა.

თუ გინდათ, ცხოველი დამიძახეთ, მაგრამ სრულიად არ მესმის, როგორ უნდა შედაროს კაცმა ჭკუის ნაწარმოები მზარეულის ქმნილებას! აქ გესმის, ჰხედავ, ჰგრძნობ, ჭყოსავ... შემდეგ ამ სიამოვნებას ძილითაც დაადგერგვინებ და...

— ძილი რაღა საჭიროა, თუ ტკინს შუდამ სძინავს.

— ეგ ხომ ტკინი არის მოსვენებაში, ხორცსაც უნდა, არა? ხუმრობა გაშვებით-და, მართლა მთლად დაეამისა, იყო აგრეთვე მთელი დასი, რომელსაც სწამდა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლად ცხოვრება შეუძლიანო. მოთაეე ამ დასისა იყო ერეკლეს ძე ალეკსანდრე. ხოლო გულითად მომხრეთა შორის რუსეთის ქვეშ შერწყმობისა იყო იოსებ ბებუთაშვილი, რომელიც დაჯილდოებულ იქმნა ჩინებითა და ორდენებით.

ალექსანდრეს დასმა იქონია თვისი გავლენაო. საქართველოს არე-მარეზე ღელვა და ამბოხება დაიწყესო. ხოლო 1804 წელს ჭარელი ლეკები მორჩილობიდან გამოვიდნენ და ხარკს მოკლებზე უარი სთქვესო. მათ დასასჯელად წასული გულიაკოვის ჯარი ღამარცხდა და ჭარში თვით გულიაკოვი მოკლულ იქმნა, ხოლო გადარჩა პორუჩიკი მ. ს. ეარანცოვი, რომელიც შემდეგში საქართველოს „ნამეტნეკად“ იქმნა გამწესებული. თვით მეფის ძე ალექსანდრე ერეევანთან დაეცა რუსის სამხედრო „ტრანსპორტს“, რომელიც მიჰქონდა მონტრეზორს თავის მხედრობით და ამ მხედრობიდამ ცოცხალი აღარც ერთი არ გადარჩაო.

ჩვენი პოლკი რომ სპარსეთის საზღვარზე იდგა, — სწერს შემდეგ დავითი — მე, ჩემდა უნებლიეთ, მომინდა ალექსანდრესთან გაქცეეაო. და კიდეც გავიქეცი ერთ ბნელ ღამეს. მაგრამ მალე დამიჭერეს და უკანვე დამბრუნეს ჩემ ძმასთან, რომელიც ამავე პოლკში მსახურებდაო.

1811—1812 წლებში საქართველოში ამბოხება მოხდა. ამ დროს მთავარ-მართებელი პაულუჩი სპარსეთის საზღვარზე იდგა. ხოლო ჩვენი პოლკის უფროსი პარტნიაგინი კახეთის გამაკაბლად ითელებოდაო. მაშინ საქართველოს ერს ხარკად ხორბალი გამოჰქონდაო. ხსენებულ წელს გასაველი ხორბლისა მოსცდა. პარტნიაგინ-ს მართლებას შეუდგა. თავს იმართლებდა, მაგრამ იმას-კი არ ატყობდა, რომ თანდითან ძალა და ღონე უსუსტდებოდა, გრძნობა უბლაგუდებოდა და ცხოვრების უკუღმართობას ეორეეენებოდა. „მე მართო რა შემეძლო, სისულელე დამეშართა, გაეგრიყვდი. ვერ ამოვირჩიე შესაფერი გზა. ნუთუ ისეთი უხეირო ვარ, რომ არაფერში გამოვდგები?“

მართალია, ჯერ იქამდის არ მისულიყო, რომ სრულიად ხელი აეღო იმ საქმეზედ, რომელსაც ასე თავგანწირულად ადგა, მაგრამ რაღაც საოცარმა გრძნობამ, უკედ ესთქვათ, უგრძნობელობამ ჩაიხვია: იმისთვის სულ ერთი იყო, აქ ი შრომებდა, თუ სხვაგან. იდეალი, რომელსაც ის ემსახურებოდა და რომელიც ცხადად ჰქონდა დასურათებული, ეხლა თანდათან უძნელდებოდა და შორს გაურბოდა.

საშობაოდ დირექტორი მოვიდა სკოლაში სარეევიზიოდ. ეასილი დაშვებული დახვდა. ეტყობოდა, რომ მისთვის სულ ერთი იყო, რაც უნდა ენახა და ეთქვა დირექტორს. წინედ იმისი მოსელას შიშით მოელოდა: „ადგილიდგან არ დამითხოეოს და არ მომისპოს სახსარი ჩემი აზრის შესრულებისა, და სხვა რაც იქნება — იქნესო“. დირექტორმა ბავშვების გამოცდის შემდეგ წყრომით უთხრა ეასილს:

— თქვენ თქვენს სისტემასა და პროგრამას მისდეეთ და ის-კი დაგვიწუბიათ, რომ უფროსი გაეთ, რომელმაც უნდა გიჩვენოთ გზა და რომ-

---

— ჩემდა საუბედუროდ, შენს აზრს სრულიად ვერ დავეთანხმები: ქართულს ენაზედ ლოცვის თქმა და უთქმელობა წერილმანია და მაგისთანა წვრილმანს როდი უნდა გამოვუდგეთ. ე მაგას რომ გაეყვეთ, სხვილმანი ხელიდგან გამოგეეცლება... დავიწყოთ. როგორ ამჯობინებთ: მესამე განყოფილებიდგან დავიწყოთ, თუ პირველიდგან? იკითხა ეასილმა.

— პირველიდგან სჯობია: თავიდგან მიეყოთ ხელი საქმესა, — მიუგო კოტემ:

— კარგი. გიგო შენებურაძე! ფარნაოზ ფეხმაგარაშვილი! ანტონ ჭიათურიანი!

ბავშვები მზკარიედ დადგნენ...

პირველის განყოფილების გამოცდა რომ მორჩა, მასწავლებლებმა მკირეოდენს ხანს შეისვენეს.

მსუქან და გემრიელ სადილის მოლოდინში ყველაზედ უფრო ეასილი იყო. იგი სიამოვნების ნიშნად ხშირად იფშენტდა ხელებს, ულაშს იგრეხდა და ტუჩებს აკმაცუნებდა.

თუ გინდათ, ცხოველი დამიძახეთ, მაგრამ სრულიად არ მესმის, როგორ უნდა შედაროს კაცმა ჭკუის ნაწარმოები მზარეულის ქმნილებას! აქ გესმის, ჰხედავ, ჰგრძნობ, ჭყოსავ... შემდეგ ამ სიამოვნებას ძილითაც დაადგერგვინებ და...

— ძილი რაღა საჭიროა, თუ ტკინს შუდამ სძინავს.

— ეგ ხომ ტკინი არის მოსვენებაში, ხორცსაც უნდა, არა? ხუმრობა გაშვებით-და, მართლა მთლად დაეჩლუნგდი ამ მასწავლებლობაში. „დედა ენა“ და „რიდნოი სლოეოს“ მეტ ამ წელიწადში არა წამიკითხავსარა. თუ გსურს ჩაკითხვა რისამე, წიგნები უნდა გქონდეს; წიგნებს ფული უნდა, ფული-კი კუჭს ძღიეს ჭყოფნის, აბა სამსაა მანეთი რა უნდა გაუხდეს ადამიანსა.

— არა ხუმრობთ? — გაოცებით იკითხა გიორგიმ.

— ათასი მანათიც რომ გქონდეს ჯამაგირი, მაშინაც ვერ იყიდი წიგნს და სამაი რა უნდა იყოს?

— ეხლა კაპეიკსაც არ ეიღებ, მაგრამ წიგნებს-კი ეყიდულობ; მაშინ რაღა დამიშლის?

— ქონი, ჩემო გიორგი, ქონი.

ყველამ გადიხარხარა.

— ყმაწვილებო! მოსამსახურემ მოგახსენოთ, სადილი მზად არისო.

— რატომ სუნი არ მეცა ცხეირში, ალბად გლახა სადილია, დაიღრიალა კოტემ...

გათაედა ეგზამენი, მაგრამ ეასილი კმაყოფილი და მადლიერი არ იყო. შეგირდებმა დიდი უხეირობა გამოიჩინეს. ეასილი ჰფიქრობდა, რომ ხუთ-ექვსის წლის განმავლობაში კარგად გაეწეკრონი ბავშვებს და რიგიანს გზაზედ დაეყენებო, მაგრამ აკაც შეცდა. ოცნებით გატაცებულმა თვისი უნარი და ღონე არ შეეწონა იმ საქმეს, რომელსაც ხელი მოსჭიდა, და მხოლოდ მაშინ აეხიკა თვალი, როცა საქმეს მთელი ხუთი-ექვსი წელიწადი შეალია.

ბევრს ფიქრს შემდეგ, ეასილი თავ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ესკადრონის პოლკს მისის წინამძღოლის პოლკოვნიკ მარტინოვითურთ. ეს ესკადრონი იდგა სოფელ კაკაბეთს.

ამ დროს ჩვენ პარტიაგინის ხელმძღვანელობით საგარეჯოში ვიდექითო, - სწერს დაეთი,—და სულ 150 კაცი ღა გვეყვანდითო. გარეჯელნი, თუმცა ჩვენი მომხრენი იყვნენ, მაგრამ ძალიან ჰელალადნენ. იგინი მთლად აღშფოთებულნი იყვნენ სამხედრო წესსამგზრ და კახეთის თავადების მოსელას ელოდნენ ყოველ წამსა და წუთს. მეორე დღეს პარტიაგინთან მოვიდა საგარეჯოს მამასახლისი და ქობულოვის (ეს იყო კახეთის მემბობეთა მოთაე) წერილი მოართვეთო. წერილში ქობულოვი აუწყებდა ხალხს, რომ თუ მეამბოხეებს არ მიემხრობიან გარეჯელნი, სოფელი გადაწულ იქნებიო. მამასახლისი სთხოვდა პარტიაგინს, გაგეერიდენითო. პარტიაგინმა უპასუხა, რომ უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე ებრძვა და დაგიფარაეთო. მაგრამ სიტყვა ვერ ასრულა.

(დასასრული იქნება)

ნარკვევი

(ეკონომ-გაზეთიდან)

ჩვენს გაზეთში დღეს ნეუფუები გვაქვს ფარიად სამწუხარო ამბავი გელათის მონასტრის ნიშის ცეცხლის გჩენისა. დღესვე ეს ამბავი დაწვრილებით არის მოხსენებული გაზ. „ნოვოე ობოზრენიეს“ მეთაურს წერილში. გაზეთი სწერს, რომ

თოფრმე ტრამეტს მარტს კინაღამ ტაძარსა არ ამსხვერპლა ამერეთის დიდებული და ფრიად თაყვანცემული გელათის მონასტერი. ტაძარი გაუჩნდა დილის 8 სათზედ ამ მონასტრის ნაშს, რომელიც აგებულია მეფეთის დავით ალმაშენებლის საფლავზედ, და ჩაბარეს გაკრეფდა. სამედიცინოდ, ტაძრის ბოლო ჩაბარა შეუბერეს, მაგრამ მაინც-კი ტაძარსმა ერთად გაანადგურა სასოფლო ნიშისა და წასაბანის ფაბანის მსაკერობანი... დიდად ეფიანენ და რის წყალებით გადაარჩინეს დავით ალმაშენებლის დარეულნადის კარები, თუმცა ესეც დაზიანდა თოფრმე ოდესე და ფერი ეცვალა...

ქეთაისის მაზრის უფროსის ბ-ნ სოფლოფოსეს მანდილოფლობით მომხდარმა ბოდიტიმ გამოძებამ საეკარდეთო წერილმანი ალმოჩინა თოფრმე ამ სამწუხარო ამბისა.. ნიშში, სწორედ მეფე დავით ალმაშენებლის საფლავზედ ჩაღასა და თიკის ინასეენენ თოფრმე ამ მონასტრის მოსეფეებულ წინამძღვრის მამა სერაფიონის (ასეულიანების გეორასა)ჯორაისთვის. ამ უბედურების დღეს არქიმანდრიტის ერთი მოსამსახურეთაგანი, მოსეფებული კაცი, რომელიც ჩაბუნს არასოდეს არ ამოარებდა პირიდგან, შეეიდა ნიშში ჯორაისთვის თიკის გამოსატანად და ნაბერწკალი ჩაეკარა თიკაში. ეს ნაბერწკალი იყო და ცეცხლმა იფეთქა... საეკარდეთო აგრეთეე ისიც, რომ, როგორც ბოდიტიასეე გამოძებამ ალმოაჩინა, ტაძრის მონასტერში ცეცხლის გაჩენა ასაკი ამბავი არ არის თოფრმე: მონასტერს ცეცხლი წაჰკიდებია ბარანაც და ბარანაზეც, თუმცა ასე ძლიერ არ დაზიანებია და თუმცა ამ ცეცხლის გაჩენის ამბავი არაკეთოვის შეეტეობანებია...

დასასრულ გაზეთი სამართლიანის წყრომით დასძენს:

არას ვიტყვით იმის შესახებ, რამდენად შესაწყარეულია, რომ ნიშა სათეეედ და სამრე ქრისტეს მეფეთა შორის ეედიდებეულეს მეფეთა მონასტრის ოთხ-ფეხ საქონლის საკვიმისი გამხდარი და ჩაყეითლებული პირისახე, არც იმის გახეუნებული პალტო, ჭუკეიანი პერანგის საყელო და ტალანიანი ჩექმები.

— ოთახში შემობრძანდით,—მიეხალმა ეასილი გარეედ მდგომ სტუმარს.

— ეკაცრავად, ფიქრებმა გამტაცეს, თითქმის დამავიწყეთ, რომ თქვენთან მოვსულვარ.—სთქვა სტუმარმა და ოთახში შეეიდა.

ცოტა ხანს ხიჩუმე ჩაპოვარდა.

— არ ეიცი, ღმერთმანი, როგორ დავიწყო,—სთქვა ბოლოს ახლად შეშმოსულმა ყმაწვილმა კაცმა. ეასილს ჯერ კიდეე არა ეცმოდარა და გოაცბით შესცქეროდა.

— ეიცი ქეეყანაზედ ბეერნი არიან უბედურნი, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ იმათთაგანს არც ერთს არას დროს იმდენი წვალება არ გამოუცდია, რამდენიც მე ამ ხუთის საათის განმაელობაში გამოვცადე. რად მოვედი აქ—თქმაც-კი მეძ ნელია. იმიტომ-რომ ლუკმა-პური წაეართვა ისეთსაეე სიწყალსა და ცხოვრების სახსარს მოკლებულს კაცს, როგორიც მე ვარ.

—ძლიეს! — წამოიძახა ეასილმა: ალბად აქ მასწაელებლად დაგნიშნეე?..

— სწორეედ! მიუგო სტუმარმა.

— მერე რად გეძნელებოდა მაგისი თქმა?

— რა ბრძანებაა! როგორ თუ რად?! რა არის აქ სასიხარულო, როცა იძულებული ხარ სხვა კაცს გზაზედ გადაეღობო და გადაეხარო?!

— ოჰ, ეგ მართალია, მიუგო ეასილმა: სწორედ სასიამოვნო არ იქნებოდა ეგ ამბავი, რომ აქ ყოფნით ოდნავ მანც განმეხორციელებინა ჩემი სურეელი, მაგრამ რა-კი ეს ვერ შეეიძელი, არც დიდად საწყენია ეგ გარეშოა.

— უკაცრავად, ვერ მიგიხვედი, რა ბრძანეთ.

— ისა ეთქვი, რომ ადგილიდამ დათხოვნა არ მაწუხებს, რადგან აგერ ექვსი წელიწადია ემსახურობ და ეერა გავარგეერა.

— მერე მარტო მაგისთვის არ გეწყენათ ჩემი მოსელა?

— ეხლა მე არ მესმის თქვენი სიტყვები: ნუთუ სხვა რამ სამსახურში ვერ-სად შეხვედით?

— თქმა ადვილია, მაგრამ ერთი მიბრძანეთ, როგორ? რა უნდა ამოვერჩიო? აგერ რეა წელიწადია თითქმის, რაც მასწაელებლადა ვარ. ამ სამსახურს შეეჩეეი—მძულს კიდეც და მიყვარს კიდეც. ვერ მოვახერხე თავის დანებება და ან სად წავიდე? დარწმუნებული ვარ, რომ უკეთესს ვერას შეეეხეჩები. ლუკმა-პურს მაინც ეშოულობ ამითი.

— მხოლოდ მაგისთვის არ ანებებთ თავს სამსახურს?

— სწორედ.

ამ დროს ეასილს მოაგონდა ის დრო, როცა მაზრის უფროსისათვის უნდოდა ეთქვა „სიმდაბლეეა“, მაგრამ როდესაც შეხედა თავისს სტუმარს და იმისს უიმედო სახეს, გაიხსენა თავისი იმედი და ამ იმედის გაცრუეება,—სიტყვა ენის წვეროზედე შერჩა და ეერარა სთქეა-რა.

— პირველშიაც ლუკმა პურისათვის დაადექით ამ ხელობას?—ჰკითხა ეასილმა.

— როგორ უნდა გითხრათ: ჰოც და არაც. ასე ეფიქრობდი: ხალხისათვის ეიშრომეე, ცოტა რამ სარგებლობას მოეუტან და მეც საზრდოს მოეიპოვებ-მეთქი, მაგრამ სამოდე წლის შემდეგ ხალხის სარგებლობა უკან ჩამომრჩა და კუჭმა დაიჭირა მთელი ადგილი.

— ლაპარაკში გაეერთეთ და დამავიწყდა: იქნება დანაყრდებოდეთ?

— არა, გმადლობთ, დუქანში ვეჭამე სადილი.

— რათა, განა ჩემთან არ შეგეძლოთ?

— რატომ, მაგრამ, რადგან ძალიან მშიოდა, ვერ მოვითმინე და დუქანში შეეიარე

— მე დღესვე ჩაგაბარებთ ყოველ-ნიფერს და ხვალ ჩემს გზას გავუდგები.

— გადაეანილი ხართ სადმე, თუ სრულიად თავი დაანებეთ ამ ადგილს?

— თავი დავანებე.

— მერე?

— სხვა რამ სამსახურს ვიშოვნი.

სტუმარმა ჩაახვედა და სთქვა:

— ეკადეთ, ეკადეთ, თორემ ეხლანდელ დროში ლუკმა პური საძმეს აპერებს.

მეორე დილას სკოლის წინ შეკმაზული ცხენი იდგა და ეასილი წასასვლელად ემზადებოდა. როცა ის გარედ გამოეიდა, ხუთიოდე გლეხი დაუხვდა წინ.

— გაგვიწყერ, ბეტოვეს, ეასო ჯან? დაცინეის კილოთი ჰკითხა ერთმა მათგანმა.

— რა ექნა, საქმე ასე მოეწყო, —გულ გრილად უპასუხა ეასილმა.

— დღეს გაეიგე და ძალიან მეწყინა.

— სწორედ საწყენია! —დაუმატეს სხვებმა.

ამასობაში ეასილი ცხენზე შეეჯდა. ერთი გლეხი თან აედეენა და მეჰყრა.

— ერთი მითხარ, მამაშეილობას, ეს ყმაწვილი კაცი სადაურია, ეინ არის?

— არ ეიცი, ჩემო მიხეილა, არ მიკითხავს.

— რათა, შეილო, კაცი შენთან მოვიდა, შენი ადგილი დაიჭირა და არც-კი გიკითხავს, ეინ არის?

— რათ მინდა. ეიცი, რომ ადამიანია და პატიოსანი კაცი, სხვა რაღაა საჭირო.

— კარგი კაცია? ჰკითხა მიხეილამ იმ კილოთი, რომ ეტყობოდა, მარტო ამისი გაგება უნდოდა და ამიტომ გაბაბა ისე გრძლად ლაპარაკი.

— ქეშპარიტად.

— ღმერთმა ჰქნას, —სთქვა მიხეილამ და თავი გაიქნია.

მშეიდობით, მიხეილა! ეცადე მაწყალელებელს ხელი შეეშეყო!—გასძახა ეასილმა და ცხენს ფეხი აუჭქარა.

— არ შემდღუროდე, შეილოსან, მაღლიანად მოეცილდეთ ერთმანეთს. მოხეცის როტეა დაიეიწყო, შესძახა მიხეილამ.

(შემდეგი იქნება)

ლის ნებისამებრ უნდა ასწაელოთ ბაეშეებს!

— შრომა და მეცადინეობა არ დამიკლია და არც მაინც-და-მაინც იმდენად გადაეცილებიეარ უფროსის დარიგებას, რომ აგეთის საეედფურის ღირსი ეიყო, მაგრამ ჩემთვის სულ ერთია, შეგიძლიანთ ადგილიდამ და მითხოეთ!

— თუ ამ საქმის თავი არ გქონდათ, რადა ჰკისრულობდით?

ეასილმა უგემურად ჩაიცინა და არა უთხრა-რა.

— რადგან ბეერი ხანია ჰმსახურობთ, თიბათეემდე კიდეე იყაეთ და შემდეგ ადგილი იშოვნეთ.

— აბა, დღესეე დავანებებ თავს.

— შეკიძლიანთ... უნეჩო კაცი არა ხართ, მაგრამ გზა დაგბნეეიათ. ნინჯეთ სხეგან, შეიძლება იქ ბედმა გაგიღიმოთ.

— საბრალო სოფლის მასწაელებელო! ამ გეარს ჯილდოს უნდა მოელოდე ხანგრძლივ შრომას შემდეგ? წაიბუტბუტა თავის თავად ეასილმა.

მასწაელებელმა მაშინეე დასწერა არზა, რომლითაც სთხოვდა დირექტორს, განმათავისუფლეთ სამსახურიდგანაო, და იქეე გადასცა.

გაიარა რამდენმე კეირამ. ერთ დღეს საღამო ხანზედ ეასილს, რომელიც ოთახში იჯდა, გარედგან რაკუნი მოესმა: „ეინ უნდა იყოსო“, იფიქრა ეასილმა და გაალო კარი. კარების გაღებისათანავე წინ შეეხტა ყმაწვილი კაცი, რომელიც თავ-ჩაღუნული იდგა. ეასილს არ მოეწონა არც იმისი გამხდარი და ჩაყეითლებული პირისახე, არც იმის გახეუნებული პალტო, ჭუკეიანი პერანგის საყელო და ტალანიანი ჩექმები.

— ოთახში შემობრძანდით,—მიეხალმა ეასილი გარეედ მდგომ სტუმარს.

— ეკაცრავად, ფიქრებმა გამტაცეს, თითქმის დამავიწყეთ, რომ თქვენთან მოვსულვარ.—სთქვა სტუმარმა და ოთახში შეეიდა.

ცოტა ხანს ხიჩუმე ჩაპოვარდა.

— არ ეიცი, ღმერთმანი, როგორ დავიწყო,—სთქვა ბოლოს ახლად შეშმოსულმა ყმაწვილმა კაცმა. ეასილს ჯერ კიდეე არა ეცმოდარა და გოაცბით შესცქეროდა.

— ეიცი ქეეყანაზედ ბეერნი არიან უბედურნი, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ იმათთაგანს არც ერთს არას დროს იმდენი წვალება არ გამოუცდია, რამდენიც მე ამ ხუთის საათის განმაელობაში გამოვცადე. რად მოვედი აქ—თქმაც-კი მეძ ნელია. იმიტომ-რომ ლუკმა-პური წაეართვა ისეთსაეე სიწყალსა და ცხოვრების სახსარს მოკლებულს კაცს, როგორიც მე ვარ.

—ძლიეს! — წამოიძახა ეასილმა: ალბად აქ მასწაელებლად დაგნიშნეე?..

— სწორეედ! მიუგო სტუმარმა.

— მერე რად გეძნელებოდა მაგისი თქმა?

— რა ბრძანებაა! როგორ თუ რად?! რა არის აქ სასიხარულო, როცა იძულებული ხარ სხვა კაცს გზაზედ გადაეღობო და გადაეხარო?!

— ოჰ, ეგ მართალია, მიუგო ეასილმა: სწორედ სასიამოვნო არ იქნებოდა ეგ ამბავი, რომ აქ ყოფნით ოდნავ მანც განმეხორციელებინა ჩემი სურეელი, მაგრამ რა-კი ეს ვერ შეეიძელი, არც დიდად საწყენია ეგ გარეშოა.

— უკაცრავად, ვერ მიგიხვედი, რა ბრძანეთ.

— ისა ეთქვი, რომ ადგილიდამ დათხოვნა არ მაწუხებს, რადგან აგერ ექვსი წელიწადია ემსახურობ და ეერა გავარგეერა.

— მერე მარტო მაგისთვის არ გეწყენათ ჩემი მოსელა?

— ეხლა მე არ მესმის თქვენი სიტყვები: ნუთუ სხვა რამ სამსახურში ვერ-სად შეხვედით?

— თქმა ადვილია, მაგრამ ერთი მიბრძანეთ, როგორ? რა უნდა ამოვერჩიო? აგერ რეა წელიწადია თითქმის, რაც მასწაელებლადა ვარ. ამ სამსახურს შეეჩეეი—მძულს კიდეც და მიყვარს კიდეც. ვერ მოვახერხე თავის დანებება და ან სად წავიდე? დარწმუნებული ვარ, რომ უკეთესს ვერას შეეეხეჩები. ლუკმა-პურს მაინც ეშოულობ ამითი.

— მხოლოდ მაგისთვის არ ანებებთ თავს სამსახურს?

— სწორედ.

ამ დროს ეასილს მოაგონდა ის დრო, როცა მაზრის უფროსისათვის უნდოდა ეთქვა „სიმდაბლეეა“, მაგრამ როდესაც შეხედა თავისს სტუმარს და იმისს უიმედო სახეს, გაიხსენა თავისი იმედი და ამ იმედის გაცრუეება,—სიტყვა ენის წვეროზედე შერჩა და ეერარა სთქეა-რა.

— ბერძნულის ენის ცოდნაზე მეტი მნიშეელობა ამმეარტორის სახლეგზადგენაში ალარ ჰქონდა, რომ ის ყოველსაეე ამის, რაც თავის მოაკლეობად მიაჩნდა, მტკიცედ იცავდა. 15 წლისა იყო, როცა სახმედრო წესისაებრ გაანაწილა დრო მეშობისა და დასეენებისა სახოგადოდ კიდეკიდან მე-II სასახლეს ყოველგან და ე�eდაფერში სამსეედრო წესისა და რიგის ბეჭედი ახლა.

როცა სრულ-წლოვანი გახდა, მეუღლის ძებნას შეუდგა. ასეთს მეუღლეს ეძებდა, რომელიც ეეკლესიერში ზომიერი და თავდაჭერილი ეყოფა, რომელსაც ოცნება-კი არ ეყოფა ჭეკერებოდა, არამედ სიქმის გაკეთება და ამასთან მოდიტიკასთან სამე სრულიად არა ჭქონოდა. ასეთად მან შეეზიგ-ქოდეტეინაეკეუსტეხეფრეის ქერეოგის ქალი მიაჩნია, რომელ ზედაც 1880 წელს ეკარი დაეწერა. ახლა ამათ ეკეე ეძმესი ბიდი ჭეკეო. დედოფალმა თავის ცნოვრებითა და ეოფა-ქცეეთ სრულიად გაამართლა ამედი ამმეარტორისა.

გერმანიის ამმეარტორი ეოველთეის 7 სათზედ იდგიძებს, თუ, რასაკვერეველია, ისეთი განსაკეთრებით შეთხე�e არ მოეხდა, რომ უფრო ადრე კაიდეკმოს. ადგება თუ არა, დაეეეონებდეგ ცივს წეალში ბანაკებს და შემდეგ დადას სასწრაფოთ ტახთ ჩაიცვამს. მოსამსახურეს აეშეთებად აშეკედებს რაშემე და ეშმეტეს ნაწილად თავის ხედეს ამსახურებს. მოსამსახურედ და დადეკად ერთი და იგეკე კაცი ჭეკეს. ამაკე დრის ედდოფალდეგ გაკეიმეეულია და 7½ სასთზე ამმეარტორი ედდოფალთან ერთად საუზმეს შეკეკვეკეს. საუზმეს შემდეკ თავის სამუშაო კაბინეტში გაეშერეს, სადაც ეკარებელი ქალადდი და მოახსენება დაუხვდეს. ამოდენა ქალადდი და მოახსენება ერთ-ერთ ეკეკ ეკეკ ეკეკ

ამ ქალაქში, ეს იქადაც სჩანს, რომ 17 მარტს 200 კაცი დამარხეს და 250 მატკვლებელის გვამი დაუმარხავი დარჩა. ამის მიზეზი ის იყო, რომ გაკეთებული გუბობა არ ეთავდა და ახალი გუბოების გაკეთება ვერ მოასწრეს.

◆◆

ზეარილი რედაქციის მიმართ

ნება მიბოძეთ თქვენის გაზეთის შემწეობით უტყლოდადგი მადლობა გამოვუცხადო ნინო გიორგის ასულს ნოსტაშვილისას, რომელმაც მაჩხანის სასოფლო წიგნ.-საცავს დუკეთა ეურნალი—„ჟურნალი“—ერთის წლით. წიგნ. საცავის გამგე

მღვ. გას. მენოშაშვილი

◆◆

დეპეშა

28 მარტი

მოსკოვი. გუშინ ღამეს დაიარეს უბანი ზარიადიე და შეიპყრეს 150 კაცი ებრაელი, რომელთაც ნება არა ჰქონდათ მოსკოვში ცხოვრებისა.

ბანა. გაზ. „Magyar Hirlap“-ში დაბეჭდილია დაწერილებით ნალაპარაკეი ამ გაზეთის კორრესპონდენტისა და სტამბულოვისა. კორრესპონდენტის სიტყვით, სტამბულოვი ჰფიქრობს, რომ შეიძლება სოფიაში მომხდარს კაცის-კელას საპოლიტიკო აზრი ჰქონდეს, მაგრამ სახლეარ-გარეგ ტყუილად ჰკონიათ, ეითომ რუსეთის საქმე იყოს ეს კაცის-კელაო. ეჭვი არ არის, რომ რუსეთის მთავრობა სრულიად არაფერს შუაშია ამ კაცის-კელაში, „ამ ხანადეო, — სთქვა სტამბულოვმა,— ჯერ ისიც არ არის გამორკვეული, სად ჰქონდა თავი და დასაწყისი ამ საქმეს: ბუქარესტში, სტამბოლში, თუ სხვაგან სადმე.“ შემდეგ სტამბულოვი გამოტყდა, რომ ბოლგარიაში რუსეთის მომხრე დასი არსებობს.

29 მარტი

პეტერბურგი. „Нов. Время“-ს გაუგია, რომ სამხრეთ-რუსეთის რამდენიმე გუბერნიების ერობათა ნება მიეცათ საცდელად სასოფლო ბანკების დაარსებისა.

ვეტერბურგის ბირჟა, 26 მარტი.

	შეიდველა		გაიყიდა		ბოლოს	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ხეთ-მანეთიანი ოქრო .	6	74	6	74	—	„
ტამოჟნის აუციონები .	134½		135		—	„
ბანეოიანი ვერცხლის ფული.	1	03	1	05	—	„
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	233		—	„	—	„
—მეორისა. . . .	221¾		—	„	—	„
სახელმწიფო თავად-აზნაურობის ბანკის ფურცელი	216¾		—	„	214	
გირავნობის ფურცელნი ლ ილისის ბანკისა .	—	„	—	„	—	„
ქუთაისის ბანკისა . .	—	„	—	„	—	„
ტფილისის საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა. . . .	—	„	—	„	—	„

მიმოწველა ცეცხლის ზემეზისა შავს ზღვაზე

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღეზის 4 საათზედ მოკლე გზით და ნოვოროსსიისკსა და კერჩში შეიკლის.

შაბათობით საღამოს 8 საათზე შორის გზით (ეკლეა ნაუთ-სადგურებში შეიკლის).

კეერაობით საღამოთი, საზღვარ-გარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შუა-ღამისს შორის გზით.

პარასკეეობით დიდით ოდესიდამ მოკლეს გზით (კერჩსა და ნოვოროსსიისკში შესვლით).

შაბათობით დიდით სტამბოლიდამ.

ფოთიდამ ბათუმში მოდის. სამშაბათობით—იმის შემდეგ, რაცა სოხუმიდამ მოდის ბეკი შორის გზით. ხუთშაბათობით—დიდის 9 საათზე და მასაწრაფს მოკლეს გზით მოსაარეულ კაკვასიაზ და ყირიმის ბეკსა.

შაბათობით დიდის 9 საათზე და მასაწრაფს შორის გზით მოსაარეულ კაკვასია-ყირიმისა და რუმელია-ანატოლიისკენ წამსვლელს ბეკებს.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკეეობითა და კეერაობით. რაკი ბეკი მოკა ფოთიდამ, ბათუმს საკენტ ბეკასწეკეტს ხოლმე, რადის წაკა ფენ.

ამის გარდა ეოკეკ-ბეკრა ფოთში მოდიან ოდესიდა და ყირიმ-კაკვასიის ნაკთ-სადგურიდან ბეკასწეკეტლის კიდაზე ბეკები.

განცხადებანი

„წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიას

მიიღო გასასყიდად ახალი წიგნები.

	მან.	კაპ.
Кавказскій стѣнной календарь. რუსულ-ქართულ-სომხურ თათრულ ენებზე	1	„
მიბაძავ ქრისტე III—IV ყდით . . .	„	80
სურამის ცხე	„	25
საგულისხმიერო აზრები ეეფხვის ტყაოსნიდამ. .	„	10
სამი ისტორიული ხრონიკა ე. თაეანშვილისა. . .	1	„
ქართული წერის დედანი და ნატვის ნიმუშები ს. დათუშიძისა	„	25
Древнѣйшіе предѣлы разселенія грузинъ по малой Азіи А. Хаханова	„	50
ქართული სასწავლებელნოტებისა	„	60
ოქროს ხანობა, დ. დათოშვილისა	„	5
არწილაანი, გამოცემ. მაჩიტაძისა—დიმელისა . .	„	75
მარაბდა პოემა ა. ფურცელაძისა	„	20
თხზულება რ. ერისთავისა II ნაწილი	„	40
ქიტესა, მოთხრობა ან. ფურცელაძისა	„	15
ბატონყმობა საქართველოში რუსეთთან შეერთებამდის, ისტორიული გამოკვლევა ა. ხახანაშვილისა.	„	50
დაბადება და აღზრდა ერეკლე ბატონიშვილისა ლეგენდა, ლექსად, ბაჩანური	„	15
კიკოლეს ნაამბობი, ისტორიული პოემა აკაკისა .	„	20
განკიცხული, მოთხრობა ა. მოჩხუბარიძისა . . .	„	60
გრამატიკა ქორდანისა .	„	55
ძეგლის დება მეფე გიორგი ბრწყინვალესი, ეფრიდიული მონოგრაფია ნ. ურბელიანა	„	25
ბორკილი, დრამა ოთხს მოქმედ. ა. სუმბათაშვილისა, ნათარგ. ა. მ. ახნაზარიანისა	„	40
იაენანამ რაჰქნა, მოთხრობა მოზრდილი ყმაწვილებისათვის ი. გოგებაშვილისა	„	10
თხზულებანი ი. დავითაშვილისა	„	80

„წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიას

მიიღო გასასყიდად ახალი წიგნები.

	მან.	კაპ.
ხალხური ზღაპრები შეკრებილი ალნაშვილის მიერ .	„	30
ლექსები ნ. ბარათაშვილისა ახალი გამოცემა . . .	„	30
რამდენიმე ლექსი ცისკოვისა.	„	15
საქართველოს დედა კალენდარი 1891 წ.	„	40
სახალხო ჯიბის კალენდარი მისივ	„	10
თხზულებანი გ. ერისთავისა მშვენიერს ულაშა პატრონს ურ	2	„
ქართველ-რუსული ლექსიკონი დ. ბიბაშვილისა სამეგანწ	8	„
ქართული ლექსიკონი შედგენილი სამ-სულხან ორბელიანისაგან	3	„
გზა ცხოვრებისა შედგენილ წიდისა ალ. ლიგურასაგან	1	„
ამბავი ზეცისა. . .	„	50
წიგნთა ცხოვრება . . .	1	20
ეკვანი ფიზიოსოფოს გზობისა	„	40
საბრძნე კალენდარი . . .	1	„
ბრძ	„	30
მოკლე სასწავლო ენციკლოპ. ფრანგული ენისა. ყდით . .	„	50
მოკლე ფრანგული გრამატიკა.	„	40
მოკლე ძველი ისტორია ძველთა და ახალთა ნათესავთა დასაბამ დგან სოფლისა ვიდრე დღეანდამდე ყდით. . . .	1	20
მოკლე ბეოგრაფია ფიზიკოსებრივი, მოკვლაქებრივი და ისტორიებრივი დამტკიცებული ბეოგრაფიისა . .	„	50
მოკლე ქართული გრამმატიკა დამტკიცებ გრამმატიკური და ლოდიკური ანდაზისა	„	40
მოკლე რეტორიკა, განმარტებ. მეტყველებისა სასარგებლოდ ახალგაზრდა ემაწვილ-კაცისა. ყდით.	„	50
მოკლე ფიზიოლოგია, განს საბრძნის მოყვარობა, რომელიც შეტაკს ფსიქოლოდიას, ლოდიკას, ბუნებით ლეთის მეტყველებას და ზნეობას. ყდით . .	„	50
წამება ლექსად თქმული ცხოვრება წმადისა ეუტატისა. ყდით	„	60
ეკვეკლების კონა, ანუ რჩეული ლექსები სასარგებლოდ ახალგაზრდა ემაწვილ-კაცთა.	„	50
საქართველოს სამეთხე საბანასა ოდა შვიდი სურათით	10	„
Книга Калилаѣ и Диманаѣ или сборникъ Басенъ извѣстныхъ подъ именемъ басенъ Бидпая, переводъ съ арабскаго М. О. Аттая и М. В. Рябинина, цѣна. . .	3	„
Матеріалы для русской исторіи, С. Ал. Бѣлокурова	3	„
Сношенія Россіи съ Кавказомъ, С. А. Бѣлокурова	3	„
Поѣздка старца Арсенія Суханова въ Грузію 1637—1640 гг. . .	„	25

ტფილისის საქალაქო გამგეობისაგან

შარშან ტფილისის ქალაქის გამგეობამ შემოიღო წესად ქალაქის სახლებში ბუხრების წმენდა ეტეირთნი ქალაქის ბუხრის მწმენდელებს, ხოლო სახლის პატრონთა უნდა გადეიხადათ თითო ბუხრის მწმენდაში ორი შაური. ეს წესი შემოიღო ქალაქმა იმ საველდებულო დადგენილობათა გამო, რომელიც ბ-ნ პოლიციმეისტრის თანხმობით ქალაქის საბჭომ შეიმუშავა და რომელიც დაბეჭდილია და შემდეგ გამოაცხადა კიდეც გაზეთ „Кавказъ“-ის № 72-ში, 1890 წელს. ამ ხანგის შესახებ ქალაქის გამგეობამ დაბეჭდა შარშანვე განცხადებანი გაზეთებში და სთხოვა სახლის პატრონებს, შემოეტანათ ყველას საბჭოსაგან დაწესებული გადასახადი ბუხრების წმენდისათვის და ნება მიეცათ ზაფხულშივე მწმენდელებისათვის ეწმინდათ ბუხრები, რათა ეს საქმე მოსწრებულიყო შემოდგომამდე, როცა შეიძლებოდა დაწყებულიყო წმენდა მხოლოდ სამზარეულოთა ბუხრების წმენდისა. თუმცა ქალაქის გამგეობა ასე მოიქცა და პოლიციმეისტ შემწეობა აღმოუჩინა, ბევრმა სახლის პატრონმა მაინც არ შემოიტანა ხეედრი ფული, ხოლო ვინც შემოიტანა, ან ნება არ მისცეს მწმენდელებს ბუხრების გაწმენდისა (297 კაცმა), ან არა და გადასდეს ეს საქმე ბუხრების გახუარების დრამდე. ამის გამო საქმე გვიანდებოდა და უსიამოვნებაც ბევრი მოხდა. ამას გარდა, ბევრმა, ვინც ფული შემოიტანა, აღრესს რიგითს არ არდგენდა და ამის გამო 460 კეტანეკი შეუსრულებელი დარჩა, რადგან ვერ მიაგნებს კეტანეკის პატრონების სახლებს.

რათა წელსაც ასეთი ამბავი არ გამეორდეს, ტფილისის საქალაქო გამგეობა უმორჩილესად სთხოვს ბბ-ნთ სახლის პატრონთ: 1) დაიწყონ შემოტანა ფულისა ბუხრების საწმენდათ 1 აპრილიდამეე; 2) ფულის შემოტანის დროს სწორი აღრესი დასტოფონ (რა უბანშია სახლი, რა ქუჩაზე და რა ნომერი უზის, თუ აქეს ნომერი) და 3) ნება მისცენ ბუხრების მწმენდელებს დაიწყონ წმენდა ბუხრებისა იმავე ეირველ აპრილიდამ.

(1—1)

გამოვიდა და ისყიდება
„წერა-კითხვის საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში

„ისტორიული ნარკვევი“

ანუ

ქრისტომატია საქართველოს ისტორიისათვის

შედგენ. ალ. ზეიფასის მიერ

ფასი 1 მან. 50 კაპ.

ქალაქს გარეთ ისყიდება: გორში—ირაკლი რამიშვილთან, ოზურგეთში—თავარ-ოქილაძესთან, ქუთაისში—წიგნის მაღაზიაში ქალაქისა და წერეთლისაში და ბათუმში—მაიე ნიკოლაძესთან.

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

ІВЕРІА

1891 წ. 1-ს ივნვრიდამ გამოვა ოთველ-დღე ეარდა ... დღეებისა, რომელნიც ზედ მოსდევენ კვირა-უქმეებს.

12	თითეთ. . .	10 მ.—კ.	6	თითეთ. . .	6 მ.—კ.
11	„ . . .	9 „ 50„	5	„ . . .	5 „ 25„
10	„ . . .	8 „ 75„	4	„ . . .	4 „ 70„
9	„ . . .	8 „ —„	3	„ . . .	3 „ 50„
8	„ . . .	7 „ 25„	2	„ . . .	2 „ 50„
7	„ . . .	6 „ 50„	1	„ . . .	1 „ 75„

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლითა. სოფლის მასწავლებელთ „ІВЕРІА“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. ტფილისის გარეგ მცხოვრებთ უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის აღრესით:

Тифлисъ, Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

თუ ტფილისში დაკეეთილი გაზეთი ტფილისის გარეშე აღრესზედ შესცვალა ეინმე, უნდა წარმოადგენოს რედაქციაში ეითი მანათი; სხვა ყოველის აღრესის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თითეს განმაელობაში დაიკეეთა ეინმემ გაზეთი არა მთელის წლით, იმის მხოლოდ შემეეგის თითეს პირველ დღიდგან გაეგზავნება. განცხადებანი მიღებენ გაზეთის რედაქციაში.

ფასი განცხადების დაბეჭდვისა ეარის:

ა) მეოთხე გვერდზედ თითოჯერ სტრაქონი 8 კაპ., მეორეგზე—16 კაპ. ბ) სრული უკანასკნელი გვერდი 30 მანათი, ხოლო მეორეული გვერდი—60 მანათი. რიცხვი სტრაქონებისა გამოანგარიშება იმის კვალობაზედ, რამდენს ადგილსაც დაიჭერს 25 ასო გაზეთის ტეკსტისა.

ხელ-ნაწერი და საგაზეთოდ დანიშნული წერილები (კორრესპონდენციები) რედაქციის სახელობაზედ უნდა გამოიგზავნოს. მიღებული ხელ-ნაწერები, არა საგაზეთო წერილები, თუ საჭიროება მოითხოვს, ან შემოკლებულ, ან შესწორებულ იქმნება. არ-დასაბეჭდს ხელ-ნაწერებს, თუ ერთის თვეს განმავლობაში პატრონებმა არ მოიკითხეს, მერე რედაქციას ეველარ მასახლოვენ.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას არ-დასაბეჭდთა ხელ-ნაწერებისა და წერილების შესახებ რედაქცია არა კისრულობს.

პირდაპირ მოლაპარაკებისათვის რედაქციო თავისუფალი იქნება ოთველ დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, პირველ საათიდგან სამ საათამდე და საღამოობით 7-დან 8 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: კუკიაში, ნიკოლოოზის ქუჩაზე, თ. გრუზინსკისეულს სახლში, № 21.

Тифлисъ, Дозв. цен. 29-го Марта 1891 г. Типографія Я. А. Мансвѣтова, на Лорисъ-Мелик. ул. домъ Мдивани. რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე.